בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 14303-06-19, 14338-06-19, 18112-05-20, 18258-05-20 פלוני נ' פלוני

לפני כב' השופטת קרן גיל

24 נובמבר 2021

בעניין:	**1. פלוני (קטין), יליד XX.9.2006** **2. פלוני (קטין), יליד XX.6.2011** **3. פלוני (קטין), יליד XX.9.2015**
התובע והנתבע:	**פלוני** ע"י עו"ד אודליה חן
	נגד
הנתבעת והתובעת:	**פלונית** ע"י עו"ד רות דיין וולפנר

פסק דין

תביעות הדדיות לפסיקת מזונות ולמשמורת שלושה קטינים בני למעלה משש שנים.

א. רקע רלוונטי וטענות הצדדים

1. מר פלוני (להלן 'האב') והגב' פלונית (להלן 'האם') נישאו כדמו"י ביום 3.4.2005 והם הורים לשלושה ילדים משותפים: פלוני בן כחמש עשרה שנים, פלוני בן כעשר שנים, פלוני בן כשש שנים. הצדדים חלוקים לעניין מועד עזיבת האב את הדירה המשותפת, אך אין מחלוקת שמאז פברואר 2019 מגורי הצדדים הופרדו באופן סופי. האם נותרה בדירה שהצדדים שכרו יחדיו בXX והאב שכר דירה למגוריו בקרבת מקום.

2. ראשיתם של ההליכים בין הצדדים בינואר 2019 אז האם הגישה לבית הדין הרבני בקשה ליישוב סכסוך. לאחר שהתיק ליישוב סכסוך נסגר האם הגישה לבית הדין הרבני תביעות בעניין מזונות ומשמורת הקטינים, והאב הגיש לערכאה זו תביעה לחלוקת נטל הוצאות הקטינים ותביעה לקביעת משמורת משותפת. בהסכמת הצדדים בירור התביעות שהאב הגיש עוכב עד להכרעת בית הדין הרבני בעניין הסמכות.

3. בית הדין הרבני פסק שהסמכות לדון בתביעות האם אינה מסורה לו, וערעור שהוגש על החלטה זו לבית הדין הרבני הגדול נדחה. **מעניין. כנראה לפני שעו"ד רכס "לימד" אותם איך להתנגד לחוסר הסמכות**. או אז האם הגישה לערכאה זו תביעות לקביעת משמורת הקטינים בידיה ולפסיקת מזונותיהם, והחל בירור ארבע התביעות במאוחד.

4. אין מחלוקת שעוד טרם החלו ההליכים בין הצדדים, הם הסכימו על חלוקת זמני השהות באופן בו הקטינים שוהים בבית האב בימים ב' וד' כולל לינה, ובכל סוף שבוע לסירוגין משישי ועד ראשון בבוקר. **8/6 קלאסי המקובל כיום. כבוד להורים שהגיעו להסכמות.**

5. דיון ראשון התקיים ביום 8.7.2020. **עברה שני וחצי ויש לנו פסק דין. פשוט נורא. הזמן הוא מרכיב חשוב בצמצום המתחים והמריבות!** טרם הדיון האב הגיש בקשות בעניין העברת הכלבה XX לביתו בעת שהות הקטינים עמו נראה אולי שולי, אך לטעמי לילדים זה חשוב. בעניין תיקון כתב התביעה למשמורת משותפת כך שהסעד יהא משמורת בלעדית, ובעניין שמיעת הקטינים. בדיון האב טען שיש בידיו עדויות קשות של הקטינים על אודות התנהגות אלימה של האם כלפיהם, בעטיה אף הגיש בחודש ינואר 2020 תלונה למשטרה, וביקש להגיש בתוך מספר ימים תמלולים של שיחות מוקלטות עם הקטינים. במעמד זה האב עתר להרחבת זמני השהות עם הקטינים כך שיתקיימו גם בימי חמישי לסירוגין, על מנת שיהיו שוויוניים לחלוטין. בדיון זה שני הצדדים נחקרו בקשר עם טענות האב לאלימות ולשהות הכלבה בביתו. בהחלטה שניתנה בתום הדיון נדחתה בקשת האב בעניין שהות הכלבה בביתו משום שהיא ניתנה לאם במתנה על ידי אמה ליום הולדתה, ולא נרכשה במשותף על ידי הצדדים טוב. אם הכלבה היא רק של האם אז בסדר. מניח שזה לא ממש טובת הילדים, אך שיהיה. לבקשת האב ניתנה לו שהות להמצאת התמלולים ונקבע שהחלטות בעניין תיקון כתב התביעה ושמיעת הקטינים יינתנו לאחר הגשתם.

6. האב הגיש תמלולים של ארבע שיחות עם הקטין XX וחזר על עתירתו לתיקון כתב התביעה בעניין משמורת הקטינים כך שהסעד יהא משמורת בלעדית במקום משמורת משותפת. בהחלטה שניתנה ביום 13.7.2020 נקבע כך:

6.1 לעניין תוכן התמלולים - *"בהנחה שאלה הם אכן תמלולי השיחות המלאות ולא חלקן – הרי שאלה אינם תומכים בסברת המבקש בעניין "חומרת העדויות", ולבטח שלא מלמדים על אלימות פיזית ומילולית קשה של המשיבה כלפי הקטינים, כפי טענתו. התמלולים מלמדים שהקטין, בעיצומו של גיל ההתבגרות, מגיב בהתפרצויות כעס, בכי וצרחות כשאינו מקבל את שהוא חפץ, או כאשר אמו מבקשת לשים לו גבולות בעניין משחקי מחשב או בשל יחסו אל אחיו הקטינים. הקטין נוהג לכנות את אמו בכינויי גנאי שונים ובין היתר: "זבל של בן אדם", "חרא של בן אדם", "זונה", "מטומטמת", "קנאית מטומטמת", "מפגרת", ולמרבה הצער ברוב הפעמים המבקש כלל אינו מעיר לקטין שאסור לו להתבטא כך, לבטח שלא ביחס לאמו. הקטין גם אמר שעל אביו לקבל משמורת מלאה עליו ושיפנה לשירותי הרווחה, ומפציר בו שיבוא לאסוף אותו לביתו ובמקביל צורח על אמו "תעופי לי מהפאקינג חיים". אכן אין להקל ראש בעובדה שהקטין אמר שהמשיבה "הורידה לי*

כפה", או הרביצה לו עם נעל או דחפה אותו, ואולם יש לבחון את הדברים בכללותם, ובפרט העובדה שהקטין טען אגב כך שהוא מבקש לגור אצל המבקש. כך או כך אין מדובר באלימות פיזית ומילולית קשה כטענת המבקש. זאת ועוד, באחת השיחות אומר המבקש לקטין "אני יודע שגם אצלי יש פיצוצים אתך ועם XX ועם XX, והכל, ויש פה עצבים וטירוף. ואתה זוכר פעם אחרונה שבאת אלי איזה פיצוצים היו, ואתה וXX וXX, ואיזה כעס היה. די!". מכאן שהרוחות מתלהטות גם בביתו הוא ולא רק בבית המשיבה, אך הקטין 'בחר צד' ואינו מספר על כך למשיבה". מעניין מה היה קורה אם המגדר היה הפוך...מהכתוב בפסק הדין ניתן לראות שתלונת האב מניפולטיבית ונועדה לצרכיו המתנגחים ולאנטרסים שלו להשחיר את האם. התמונה שנתגלתה היתה 'מעט' אחרת, קרי, מתבגר זועם ונעדר קבלת מרות שלאמו יש קושי בסמכותה מולו. זה עדיין לא הפך אותה לאם מתעללת שצריך להפחית את זמניה עם ילדיה.

6.2 לעניין תיקון כתב תביעה - *"המבקש עותר לתיקון כתב התביעה למשמורת משותפת שהגיש ביום 6.6.2019 כך שהסעד יהא משמורת בלעדית על שלושת הקטינים. המשיבה התנגדה לבקשה מכמה טעמים ובין היתר מחמת השיהוי בהגשת הבקשה. כפי שפורט לעיל התמלולים אינם מלמדים, כטענת המבקש, על אלימות פיזית ומילולית קשה של המשיבה כלפי הקטינים. יש לזכור שהמבקש הגיש תלונה במשטרה ולאחר חקירת הקטינים התלונה נגנזה. זאת ועוד, תמוה מאוד, מדוע, חרף טענות המבקש לאלימות פיזית ומילולית של המשיבה כלפי הקטינים משך שנים ארוכות, לא מצא הדבר ביטוי בכתב התביעה שהגיש לפני שנה. עוד תמוה מדוע הכמין המבקש את טענותיו בעניין אלימות פיזית ומילולית משך שנה שלמה מאז הוגשה תביעתו ועד ליום 30.6.2020, ובעניין זה טענה המשיבה שהסיבה האמיתית להגשת הבקשה היא המזונות הזמניים שנפסקו ביום 28.6.2020, יומיים טרם הגשת הבקשה. עם זאת, בהתחשב בגישה הליברלית בעניין תיקון כתבי טענות, בכפוף לפסיקת הוצאות (ראו רמ"ש 66050-06-19 מיום 2.9.2019), ובהעדר טעם ענייני להתנגדות המשיבה, תתקבל הבקשה בכפוף לפסיקת הוצאות. בהתחשב בשלב הדיוני בו הוגשה הבקשה (לאחר שהוגש כתב הגנה), נעתרת לבקשה לתיקון כתב התביעה בכפוף לתשלום הוצאות המשיבה בסך 4,680 ש"ח בתוך 10 ימים מהיום".*

6.3 לעניין שמיעת הקטינים – נקבע שלא מתקיימים טעמים המצדיקים שמיעת הקטינים בשלב זה, טרם החלה התערבות רשויות הרווחה, ושיהא מקום לעורר את הבקשה בשנית לאחר שיוגש תסקיר העו"ס.

7. הגם שבית המשפט נעתר לבקשה לתיקון כתב התביעה, האב בחר שלא לנצל את הרשות שניתנה לו ולא הגיש כתב תביעה מתוקן.

8. בחודש אוקטובר 2020 יפה. מהיר. הוגש תסקיר עו"ס לסדרי דין בו הומלץ על משמורת משותפת וזמני שהות שוויוניים. **באוקטובר 2020 כך היה מקובל. החובה להכריע בין משמורת למשמורת משותפת. כיום, לשמחתנו, משמורת היא ז"ל.** בדיון שהתקיים ביום 15.11.2021 האם הביעה את התנגדותה להמלצות התסקיר והביעה הסכמה לשמיעת הקטינים על ידי בית המשפט, והאב טען שיש לאמץ את המלצות התסקיר וביקש להשיב בכתב לעניין שמיעת הקטינים. בהמשך האב הביע התנגדות נחרצת.

9. בהחלטה מיום 1.12.2020 ניתן צו להגשת תצהירים ונקבע מועד לשמיעת ראיות, ובנוסף:

9.1 לעניין שמיעת הקטינים - *"לאור עמדתו הנחרצת של האב (שאך לא מזמן עתר בעצמו לשמיעת הקטינים), לא יישמע קולם של הקטינים בשלב זה, וטענות הצדדים בעניין אימוץ המלצות התסקיר יוכרעו בפסק הדין לאחר חקירת העו"ס. יוער שטענת האב היום, ששמיעת הקטינים מיועדת למקרים בהם מדובר בהכרעה גורלית בלבד, אינה תואמת את עמדתו עת ביקש ביום 30.6.2020 להורות על שמיעתם".* **טוב שבימ"ש לא היה הפכפך והבין שהזיג זג בעמדות האב כלפי שמיעת הקטינים נועד לצרכיו שלו ולא לטובת ילדיו.**

9.2 לענין זמני השהות - *"נוכח מצבם הרגשי של הקטינים, כמו גם עמידת האם על זכותה לחקירת העו"ס, לא מצאתי הצדקה לשנות כעת מזמני השהות המתקיימים באופן זה למעלה משנה ומחצה בהתאם להסכמות בין הצדדים, טרם הכרעה בטענות הצדדים בעניין המלצות התסקיר. האמור בפרט עת בקשת האב להרחבתם ולהוספת שני לילות בחודש עלתה לראשונה רק בדיון מיום 8.7.2020. מובהר שאין בהחלטה זו משום קביעה שהמלצות העו"ס לא יתקבלו, גם לא להפך".* **יש זמני שהות במהלך שנה וחצי. עובדים יפה. אבל זה אומר שאסור לשנות אותם? הרי מדובר בסך הכל בעוד יומיים בחודש. למה הקיבעון המחשבתי הזה? ואם התסקיר היה ממליץ להפחית את זמני השהות עם אחד ההורים, ההחלטה היתה דומה?**

10. ראיות הצדדים נשמעו ביום 29.4.2021 ולאחר מכן הצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב. סיכומי תשובה מטעם האם הוגשו ביום 15.8.2021.

ב. דיון והכרעה

11. נדון ראשית בתביעות הצדדים בעניין משמורת הקטינים וזמני השהות עמם, משאלה משליכים על שיעור המזונות, ולאחר מכן נדון בתביעות הצדדים לחלוקת נטל המזונות.

ב.1 תביעות המשמורת (תלה"מ 14338-06-19 ותלה"מ 18258-05-20)

12. האם עתרה לקביעת משמורת הקטינים בידיה תוך הותרת זמני השהות בין האב לקטינים כפי שנקבעו בהסכמה בין הצדדים, ואילו האב ביקש לקבוע שהקטינים יהיו במשמורת משותפת ושזמני השהות יורחבו גם לימי חמישי לסירוגין, כך שיהיו שוויוניים לחלוטין. **תיק זה "התחיל" לפני המפץ הגדול בו קבע כבוד השופט שוחט שאין להשתמש יותר במונח "משמורת".** ראו כאן. כפי שפורט לעיל, כשנה לאחר הגשת תביעתו האם צריך להיות "האב" עתר לתיקון כתב התביעה כך שהסעד יהא משמורת בלעדית במקום משמורת משותפת, ואף שבקשתו נעתרה, לא הגיש כתב תביעה מתוקן.

13. בתסקיר שנערך ביום 25.10.2020 על ידי הגב' XX, עובדת סוציאלית לסדרי דין האגף לשירותים חברתיים בXX (להלן 'העו"ס'), הומלץ שמשמורת הקטינים תהא משותפת והסדרי השהות עם האב יורחבו ויתקיימו גם בימי חמישי לסירוגין כפי בקשתו. עוד הומלץ שזמני השהות בחופשות יהיו שוויוניים, ובחגים הקטינים ישהו בבית הצדדים לסירוגין. בפרק הערכה המסכמת נכתב כך:

"מדובר על משפחה המונה הורים החיים בנפרד לשלושה ילדים (14, 9.5 ו5) שני ההורים מתגוררים ..... הילדים שוהים בבית האם בימים ראשון, שלישי וחמישי כולל לינה ובבית האב בימים שני ורביעי כולל לינה. בסופי שבוע שוהים הילדים לסירוגין בבית האם והאב מיום שישי בצהריים ועד ליום ראשון בבוקר.

האב פנה לביהמ"ש בבקשה למשמורת משותפת ולהרחבת זמני השהות, כך שהילדים ישהו בביתו מחצית הזמן, כאשר המשמעות בפועל היא הוספת שהות של הילדים אצלו פעם בשבועיים בימי חמישי. האם מתנגדת לבקשת האב.

התרשמתי מזוג הורים טובים ומסורים, אשר אוהבים את ילדיהם, דואגים להם ומטפחים אותם. שני ההורים מתגוררים בXX, קיימת ביניהם תקשורת בסיסית וזמני השהות מתקיימים בצורה מסודרת וקבועה ללא כל בעיות או קשיים. לאור המתואר אני רואה מקום להמליץ על משמורת משותפת שוב, כיום המושג משמורת ז"ל נזכירכם.

לענין זמני השהות, ניכר כי הילדים הסתגלו למציאות בהם הם מחלקים את זמנם בין בית האם ובית האב ולהתרשמותי לא יתקשו להסתגל לשינוי נוסף, קטן יחסית, מה עוד ששני הילדים הגדולים אף הביעו רצון בשינוי". אם הילדים הגדולים רוצים בשינוי, הרי אין שום סיבה שלא. וכל הכבוד לעו"סית שלא מקובעת מחשבתית, והרי בעבר תמיד אהבו לרשום שרצוי לא לשנות דברים...!!!

14. לטענת האם אין לאמץ את המלצות העו"ס שניתנו על בסיס בחינה שטחית וללא התייחסות למורכבות שנחשפה, ומבלי שניתן משקל כלשהו לעניינים הבאים: האב הגיש תלונת שווא וטען טענות סרק שהאם אלימה כלפי הקטינים ואף הקליט אותם לצורך כך; האב חושף את הקטינים לסכסוך ולמאבק המשפטי ועל כן סבירות גבוהה שהקטינים הודרכו לקראת הכנת התסקיר; האב מבטל את דמותה של האם בפני הקטינים ועושה שימוש לרעה בניסיונותיה להציב להם גבולות; האם משתתפת בהדרכת הורים אצל הפסיכולוג של הקטינים ד"ר XX, ומבקשת לקיים הדרכה הורית משותפת, אך האב מתנגד לכך; עיקר הפעילויות החברתיות של הקטינים הן בזמן שהם שוהים עם האם; האב מקשה על קיום קשר טלפוני שוטף בין האם לקטינים בעת שהם שוהים עמו; זמני השהות הנהוגים כיום מתקיימים במשך תקופה ממושכת ומניעיו של האב בשינוי המבוקש הם כלכליים גרידא; **האם שינוי של יומיים בחודש משפיע על כל הנאמר כאן? פשוט הזוי. ונציין ששני ההורים מתגוררים באותה עיר.**

15. מנגד האב דחה את טענות האם וטען שיש ליתן תוקף של פסק דין להמלצות העו"ס. לטענת האב, האם לא סיפקה שום נימוק מניח את הדעת מדוע לא לקבל את ההמלצות שפורטו ונומקו כדבעי ומהן עולה שהוא אב דומיננטי בחיי ילדיו ושהקשר עימם חשוב ומשמעותי מאד עבורו. לטענתו אין כל בסיס לנימוקי האם, ואם טענותיה היו אמת, היא היתה מבקשת, לכל הפחות, לצמצם את זמני השהות שלו עם הקטינים או מגישה בקשה בעניין הסתה ומניעת קשר עם הקטינים. העובדה שהיא מבקשת להותיר את המצב הקיים על כנו מלמדת על כך שהתנגדותה נובעת ממניעים כלכליים גרידא. **בקיצור, המאבק הוא לא רק על זמני השהות בהם מבוקש שינוי שולי של יומיים בחודש, אלה על המשמורת! מי ינצח את מי! ותראו את התוצאה העצובה!!**

16. השיקול המנחה את בית המשפט בדונו בסוגיית האחריות ההורית הוא עקרון טובת הקטין. *"עקרון על הוא זה והוא ניצב כעקרון מנחה בודד בסוגיות משמורת ילדים, מבלי שישקלו לצדו באופן עצמאי שיקולים אחרים"* (בע"מ 27/06 **פלוני נ' פלונית**, (1.5.2006)). ההחלטה בדבר טובת הקטין מבוססת, מטבע הדברים, על מכלול הראיות המונחות לפתחו של בית המשפט, ובכלל זה על חוות דעת מומחים מקצועיים, להם הכלים המתאימים, המומחיות, המקצועית והניסיון בתחום הנדרש להכרעה (ע"מ (חי') 384/06 **ו' א' נ' ו' (ז') מ'** (28.3.2007)). ככלל בית המשפט ייטה לאמץ את המלצת המומחים שמונו על ידו, *"אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטיה מאותה המלצה"*..., עם זאת *"אין בית המשפט משמש "חותמת גומי" לעמדת המומחה המקצועי, אין הוא רואה בה עובדה מוגמרת אלא המלצה אשר ככלל יש ליתן לה משקל רב ביותר, אך לא מכריע. האחריות בקבלת ההכרעה מוטלת אפוא כולה על כתפי בית המשפט ואין הוא*

חולק בנטל האחריות עם כל מומחה או מומחים מקצועיים, יהיו אלה רבים ככל שיהיו" (בע"מ 27/06 הנ"ל בעמ' 16).

17. בענייננו, המחלוקת בין הצדדים היא בעניין הוספת לינה בבית האב בימי חמישי לסירוגין (תוספת שני לילות בכל חודש), כך שזמני השהות יהיו שוויוניים לחלוטין. לאור תקנות משפחה החדשות ושינוי המגמה שחל בפסיקה מאז החל ההליך, האם טענה בסיכומיה שאינה עומדת על הגדרתה כ"משמורנית" יפה וראוי , וחלף זאת עתרה להגדירה כ'הורה מרכז' זה כבר הנושא הכספי. מזונות. **שני נושאים שונים לחלוטין!** . נבחן את שתי הסוגיות בשים לב להמלצות התסקיר ולשינוי שחל בהלכה ובתקנות בעת האחרונה.

ב.1 (1) <u>זמני השהות</u>

18. העו"ס בחנה בחינה מקצועית ומקיפה את עניינם של הקטינים והצדדים, וערכה תסקיר מפורט ויסודי על אודות הקטינים, יחסיהם המיוחדים עם כל אחד מההורים וטובתם בנוגע לקביעת זמני השהות. העו"ס אף נחקרה על תסקירה, נימקה היטב את שיקוליה המקצועיים ואת מסקנותיה בעניין זה, והבהירה שאין במידע אליו נחשפה לאורך החקירה כדי לשנות המלצותיה לעניין זמני השהות. המסקנה מהנימוקים שלהלן היא שאין מקום לסטות מהמלצות העו"ס בעניין זה:

18.1 כאמור עקרון העל המנחה את בית המשפט בהליכים מסוג זה הוא בראש ובראשונה טובת הקטינים שלפניו. למעט הטענה הכללית שטובת הקטינים לשמור על יציבות ולהמשיך בשגרה המתקיימת מזה זמן רב **ההורים התגרשו. הילדים חיים בשני בתים. מהי יציבות? הילדים צריכים אהבה ויחס משני ההורים.שינוי של יומיים בחודש הוא שולי.** האם לא הוכיחה שטובתם תיפגע אם זמני השהות יורחבו, ולמעשה מרבית טענותיה קשורות ליחסיה העכורים עם האב ולא לטיב הקשר שלו עם הקטינים. בתסקיר פורט שהאב מעורב ודומיננטי בחיי הקטינים והקשר עמם חשוב ומשמעותי עבורו, הוא נמצא בקשר עם מסגרות החינוך שלהם וחשוב לו להיות מעודכן במצבם ושותף מלא בגידולם וחינוכם. **יפה שעבר את הבחינה.** על פי התרשמות העו"ס הקטינים XX וXX חפצים בהרחבת זמני השהות עם האב בימי חמישי וחווים קושי מהנתק ממנו מיום חמישי בבוקר ועד ליום שני בצהריים אחת לשבועיים. בניתוח החלופות העו"ס העריכה כך: **זה מספיק. רצון הילדים הגדולים הוא החשוב מכל. כל המריבות בין ההורים פחות מעניינות.**

"אין ספק כי ילדים זקוקים לקשר משמעותי הן בכמות והן באיכות עם שני ההורים.יפה!! במקרה הנוכחי מדובר על ילדים אהובים ומטופחים ועל הורים אינטליגנטים ומסורים, אשר מעורבים בחיי הילדים ודואגים להם. בשני הבתים תנאי המגורים הולמים ושני ההורים אף מתגוררים ב.... זמני השהות הקיימים מתנהלים מזה תקופה ממושכת, באופן מסודר וללא בעיות או

קשיים והילדים אינם חשופים למאבק ולסכסוך בין ההורים. בין ההורים קיימת תקשורת, אמנם מעטה אשר מתקיימת בעיקר באמצעות הודעות בטלפון, אך יש קשר וברור מידע רלוונטי בנוגע לילדים עובר בין ההורים ***פעם, היה חשוב תקשורת בטלפון. כי לא היה לנו טלפון חכם, מסרונים וכו. היום יש דרכי תקשורת המתאימות לתקופתנו, ואין עם זה שום בעיה****. בכל הנוגע לזמני השהות- הילדים שוהים פרקי זמן נרחבים על כל אחד מההורים, אך נוצר מצב בו אחת לשבועיים הילדים מנותקים מהאב לארבעה וחצי ימים. זאת אכן הבעיה העיקרית בהסדר של 8/6 סטנדרטי של שני ורביעי. הוספת לינה בבית האב אחת לשבועיים תיצור למעשה איזון בכל הנוגע לזמני השהות ותמנע מצב בו הילדים מנותקים מהאב* ***יפה! הראייה היא כבר לא מגדרית. חשוב שהילדים לא יהיו מנותקים מהאב ל 4 ימים. התקדמנו****. ניכר כי הילדים הסתגלו בצורה טובה למציאות בה הם מחלקים את זמנם בין בית האם לבית האב וניכר כי חשים שייכות לשני הבתים ולהתרשמותי הם יוכלו להסתגל ללא קושי גם לשינוי קטן יחסית, מה עוד שXX וXX אף מדברים על רצונם בכך".*

לאור המפורט בתסקיר העו"ס, בית המשפט שוכנע שטובת הקטינים במקרה דנן תהא בהרחבת זמני השהות חרף הפגיעה המינימלית בשגרה לה הורגלו עד כה.

18.2 הגם שיש טעם לפגם בהתנהלות האב שהקליט את שיחותיו עם הקטינים, אין בכך כדי למנוע הרחבה של זמני השהות. העו"ס נחקרה בעניין זה והדגישה שאין מדובר על תלונת שווא, והאב העיד שהגיש את התלונה במשטרה כדי להגן על הקטינים: *"כרגע אין לי כלי אחר. אני לא נוכח עם הילדים, אני הגנתי על הילדים כל התקופה ששהיתי שם, בסדר? הכלי היחידי שהיה לי זה להגיש תלונה במשטרה"* (שורות 14-16 בעמ' 31 לפרוטוקול). התרשמות בית המשפט היא שהאב הפריז בטענותיו בדבר אלימות האם, ואף סתר עצמו לא אחת עת טען מחד שהאם *"שינתה את התנהגותה מקצה לקצה לאחר התלונה במשטרה"* (שורות 15-16 בעמ' 29 לפרוטוקול), ומאידך שהאירועים שהוקלטו ותומללו על ידו התרחשו בחצי שנה שלאחר הגשת התלונה ולא קודם לכן. אף שהתמלולים לא העידו על אלימות פיזית ומילולית קשה של האם כלפי הקטינים, לא הוכח שהתלונה היתה תלונת שווא.

18.3 יש להצטער על כך שהאב עשה שימוש בדברים שנאמרו על ידי הקטין בשעת כעס על מנת להטיל דופי בכישורי ההורות של האם בהחלט. כמעט כל הורה למתבגר..., ועם זאת, אין בכך כדי להעיד על חשיפה קשה ולא מותאמת של הקטינים לפרטי הסכסוך כפי טענת האם. גם אם הקטינים נחשפו במידת מה לסכסוך בין הצדדים, ממילא אין מדובר בשיקול יחיד או בטעם משמעותי ו'כבד משקל' המצדיק סטייה מהמלצות התסקיר. לכך יש להוסיף שהאב הכחיש שהוא מערב את הקטינים והעיד שהקטין XX ילד חכם וחד שיודע לבטא את עצמו, וגם העו"ס לסדרי דין ציינה בתסקיר שהקטינים אינם חשופים למאבק ולסכסוך בין הצדדים. העו"ס נחקרה בעניין זה והשיבה:

"אני רשמתי את זה כי אני נפגשתי עם הילדים ואני כבר 15 שנה מתעסקת בתחום הזה ונפגשתי עם הרבה מאד ילדים ויש לי ככה ניסיון לא מועט בעניין הזה, ומהשיחות שלי איתם, לא עלתה שום אינדיקציה עוד פעם שהם מעורבים בסכסוך. הם טיהרו, ז"א לה היה ניסיון להשחיר הורה אחד או להציג הורה אחד כהורה נהדר ונפלא וכאילו, אני לא התרשמתי שהם נמצאים בתוך העניין הזה" (עמ' 29 לפרוטוקול). העו"ס אישרה שהקלטת הקטינים אינה תקינה אך הבהירה שמסקנותיה לא היו משתנות אף לו הייתה יודעת שהקטינים מעורבים בסכסוך, כיוון ש*"זה בהחלט לא השיקול היחיד עד כמה הם מעורבים או לא"* (עמ' 30 לפרוטוקול).

18.4 באשר לטענה שהאב מבטל את דמות האם ועושה שימוש לרעה בניסיונותיה להציב לקטינים גבולות - אין מחלוקת שקיימים פערים מהותיים בסגנון ההורות של שני הצדדים ובעוד שהאם מקפידה על הצבת גבולות, גישתו החינוכית של האב גמישה יותר. כל אחד והורותו. אין זה משנה. עם זאת, לא הוכח שהקטינים מוסתים לצד כזה או אחר, או שהרצון שלהם להרחבת זמני השהות נובע מגמישות האב. העו"ס נחקרה על כך והשיבה: *"אנחנו מדברים פה על שני אנשים מאד שונים בהתנהלות שלהם, באמונות שלהם, בדרכי החינוך שלהם. אני חושבת שבסופו של דבר הילדים, אני התרשמתי שהם אוהבים את שני ההורים. עם כל אחד מהם יש להם קשרים אחרים, אבל אני לא יכולה לבוא ולהגיד לך, ז"א אני לא חושבת שהילדים בעצמם יכולים לבוא ולנתח את זה ברמה כזאת ולהגיד- כן אנחנו רוצים את אבא כי אבא יותר גמיש"*. מכל מקום, תוספת של שהות ביום חמישי לסירוגין היא זניחה יחסית ולא תשנה את הדינמיקה הקיימת, או את העובדה שהקטינים חווים הורות שונה בכל אחד מהבתים. מצב זה לא ישתנה אלמלא הצדדים (ובפרט האב) יעשו מאמץ אמיתי לגבות זה את זה וליישר קו בכל הנוגע לגבולות הקיימים בנושאים עקרוניים.

18.5 באשר לטענה שהאב מתנגד להדרכת הורים משותפת - האב הבהיר מפורשות שאינו מתנגד לתיאום הורי אלא לעצם קיום ההדרכה אצל הפסיכולוג הנוכחי של הקטין, ד"ר XX. לטענתו *'הטיפול שלו הוא טיפול לא יעיל, לא אפקטיבי, אין לו מטרות'* ועל כן הוא מוכן ללכת רק למטפל אחר (שורות 1-4 בעמ' 42 לפרוטוקול). זכותו של האב להחליט שהוא אינו חפץ בהדרכה אצל מטפל ספציפי שהוא אינו מעריך, מה גם שלהתרשמות העו"ס אין מדובר במצב בו זמני השהות יקומו ויפלו על נכונות הצדדים להסתייע בהדרכה הורית (עליה כלל לא המליצה במסגרת התסקיר עו"ס שונה מהרגיל...לא כל זוג הורים חייבים הדרכה. כל הכבוד!!), אלא על שני הורים מיטיבים ונורמטיביים שאין טעם לחייב ללכת לטיפול (אף שבחקירתה הודתה שמדובר בצעד חיובי שבוודאי *'לא יכול להזיק'* (עמ' 40 לפרוטוקול)). התרשמות בית המשפט היא שנוכח עוצמת הקונפליקט בין הצדדים ופערי הגישות הבולטים, ראוי היה להמליץ על הדרכה הורית כיסוי תחת רגיל. לא שאני נגד, זה

בהחלט עוזר בחלק מהמקרים, אך הפכו את זה כמעט לחובה לכולם, וכאן האבסורד. (ועל כך בהמשך). עם זאת, אין בדבר כדי להשליך על ההמלצה בעניין חלוקת זמני השהות.

18.6 באשר לטענה שעיקר הפעילויות של הקטינים הן בעת שהותם אצל האם - אף אם נניח שהדבר נכון, אין כל מניעה שהצדדים יפעלו יחדיו לתיאום חלק מהפעילויות בזמני השהות אצל האב. בחקירתו האב טען שהאם רשמה את הקטינים לחוגים בימים שלה 'בכוונה כחלק מהמהלך שלה' ושאין לו שום בעיה לקחת את הילדים לחוגים, טיפולים רפואיים, פסיכולוג וכל מה שנדרש (שורות 8-14 בעמ' 41 לפרוטוקול). אף טענת האם לעניין חוג הגלישה אינה רלוונטית שכן ממילא מדובר בחוג שמתקיים בימי שישי (כאשר אין מחלוקת לעניין שהות הקטינים אצל האב בכל סוף שבוע לסירוגין), ועמדת האב שאינו יכול לשאת בהוצאה כלכלית זו היא לגיטימית.

18.7 אף טענת האם לעניין הקושי ליצור קשר טלפוני שוטף עם הקטינים בעת שהותם עם האב אינה מתקבלת. הוכח שהאב אינו מונע תקשורת שוטפת בין האם לקטינים אלא מבקש שהאם לא תתקשר בשעות הבוקר, כיוון שהדבר מפריע להתארגנות לבית הספר שהיא גם כך איטית ולא קלה צודק. (ר' נספח 17 לתצהיר האם). העו"ס נחקה בעניין זה והשיבה *"בעיניי, עוד פעם, זה כאילו גם נראה לי שולי שבשולי שהוא ביקש לא להתקשר בבוקר, אז עוד פעם, אז אם הוא מבקש לא להתקשר בבוקר, אז אפשר לכבד את הבקשה שלו ולא להתעקש לדבר דווקא בבוקר"* **שוב, כל הכבוד לעו"סית. רואים שהיא מנוסה ולא מקובעת מחשבתית.** (עמ' 42 לפרוטוקול). בנסיבות אלה מובן שאין בהתנהלות זו כדי להשליך על זמני השהות עם האב, אלא יש בה משום אינדיקציה נוספת לצורך בתיאום הורי ובשיפור איכות התקשורת בין הצדדים. האם לא מספיק שהורה אחד מבקש יפה מההורה השני לכבד את בקשתו לשעת ההתקשרות? חייבים הדרכה מקצועית לזה? אולי בזמן ההליכים הקשים, המלחמה על המשמורת, זה לא קל להורים. אבל עכשיו, כשיש פסק דין, ברור לנו שהכל יירגע. שאלה של זמן.

18.8 לעניין הטענה שמניעי האב הם כלכליים גרידא - כל אחד מהצדדים טען טענה זו ביחס לצד האחר. משעה שהצדדים שניהם הם הורים מיטיבים ומעורבים ולא הוכח שמי מהם מונע משיקולים כלכליים טהורים – אין בטענה זו משום הצדקה לסטות מהמלצות התסקיר.

ב.1 (2) הגדרת המשמורת

19. העו"ס המליצה שהמשמורת על הקטינים תהא משותפת לשני הצדדים. בסיכומיה האם לא חלקה האם על המלצה זו, וכפועל יוצא זנחה טענתה בדבר קביעת המשמורת הבלעדית בידיה. עם זאת, המסקנה מהנימוקים המפורטים להלן היא שיש להימנע מקביעת משמורת משותפת ויש

להסתפק בקביעה שהאחריות ההורית של הצדדים היא משותפת, במובן זה ששני הצדדים משמשים אפוטרופוסים על הקטינים ולשניהם אחריות שווה לדאוג לרווחתם, לבריאותם ולחינוכם: **נהדר!! וכה חשוב!! להורים כאן זה כבר לא יעזור. הם את המריבות שלהם סיימו וזה היה נורא. כיום, אחרי שוחט, החשיבות היא להימנע מההתחלה לדון על נושא המשמורת, ובטח לא לבקש בנושא המלצה בתסקיר! כך "נשחרר" את ההורים מהמריבות האיומות בנושא זה. זאת הדרך לפעול לטובת הילדים.**

19.1 לאור שינוי המגמה שחל בפסיקה ובחקיקה, והעמדה המתגבשת שיש להימנע מקביעת הורה זה או אחר כמשמורן כשאין הכרח. **יפה, אך ראוי לציין: אין שום מקרה שזה הכרח מלבד מקרים נדירים של שלילת אפוטרופסות!! אם הילד גר אצל הורה אחד בלבד, גם אז האחריות ההורית היא משותפת, ומקום המגורים של הילד הוא אצל אותו הורה, וכך יש לרשום זאת.** בעמ"ש 13008-02-

21 פסק סגן נשיא בית המשפט המחוזי, כב' השופט ש' שוחט: *"לפיכך, במסגרת הנורמטיבית הקיימת כיום, אציע להימנע מקביעת הורה זה או אחר כמשמורן. תחת זאת יש לשאוף לכך, שההסדרים שנקבעים על ידי בית המשפט, בכל הנוגע לאחריות ההורית ולהסדרי השהות יהיו כאלה שיאפשרו את מימוש האחריות ההורית, שמבוטאת כיום במושג האפוטרופסות (ויש מי שמכנה זאת "משמורת משפטית משותפת") של שני ההורים, בצורה המטיבה ביותר, מבחינת טובתו של הקטין. במסגרת ההסדרים שייקבעו ייתן בית המשפט את דעתו, באותם מקרים בהם יהא נכון לעשות כן, על זהותו של מי מההורים כ"הורה אחראי" לקבלת אותן החלטות שהן "טפלות או אינהרנטיות" ושנוגעות לטיפול השגרתי והיומיומי בקטין.."*.

19.2 מסקנה זו עולה בקנה אחד עם שינוי המגמה הניכר בפסיקה ובתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א- 2020 (להלן 'תקנות המשפחה'), והיא גם משקפת את טובת הקטינים במקרה דנן. באופן זה יועבר מסר הן לצדדים והן לקטינים שלכל אחד מהם מעמד הורי שווה ואחריות מלאה לכל היבטי החיים של הקטינים עת הם נמצאים בהחזקתם. יש לקוות שהכרעה זו תביא ל'הרגעת הרוחות' ותסייע לצדדים לפעול במשותף לשיפור איכות התקשורת ביניהם.

ושוב נציין: פסק דין זה החל לפני המפץ של שוחט. ולכן ההורים עברו לצערם את כל המסלול הנורא בו הם רבו מלחמת חורמה על הגדרתם ההורית. מי ינצח ויוגדר משמורן. במצב כיום, בתיקים חדשים, זאת בדיוק המטרה: למנוע את כל זה!!

ב.1 (3) סיכום

20. לאור המפורט, נפסק שהאחריות ההורית של הצדדים על הקטינים תהא משותפת. לצורך קבלת הטבות שניתנות להורה משמורן בלבד, האם תוגדר כמשמורנית, משום שתשמש כ"הורה מרכז" לעניין צרכי הקטינים (כפי שיפורט להלן בעניין פסיקת המזונות). לעניין זמני השהות, המלצות העו"ס מתקבלות במלואן, ונפסק שזמני השהות יתקיימו כך:

20.1 זמני השהות עם האב יתקיימו בימים ב' ו- ד' מסיום המסגרת החינוכית ועד למחרת בבוקר, בימי ה' לסירוגין (בשבוע בו הקטינים שוהים בבית האם בסופ"ש), ובכל סוף שבוע לסירוגין מסיום המסגרת החינוכית ביום ו' ועד ליום א' בבוקר.

20.2 זמני השהות עם האם יתקיימו בימים א' ו- ג' מסיום המסגרת החינוכית ועד למחרת בבוקר, בימי ה' לסירוגין (בשבוע בו הקטינים שוהים בבית האב בסופ"ש), ובכל סוף שבוע לסירוגין מסיום המסגרת החינוכית ביום ו' ועד ליום א' בבוקר.

נהדר!! כל הכבוד לשופטת גיל! לטעמנו חשוב מאוד לרשום את הימים בהם הילד שוהה עם/בבית האם, והימים בהם הילד שוהה עם/בבית האב, כך ששני ההורים יזכו ליחס שווה .כאשר זמני השהות עם אחד מההורים מועטים ביותר, לרוב עם האב, ייתכן ורישום שכזה מיותר. אך במקרים "הרגילים" יש לרישום שכזה חשיבות. נציין שבתסקירים של הרווחה כך אמור להיות ויש הנחיה לנושא.

20.3 מחצית החופשות בבית האם ומחצית בבית האב. בהעדר הסכמה העו"ס לסדרי דין מוסמכת לקבוע את זמני השהות בחופשות על בסיס חלוקה שוויונית. תוקף ההסמכה למשך שנה.

20.4 בחגים הקטינים ישהו בבית הצדדים לסירוגין. בהעדר הסכמה העו"ס לסדרי דין מוסמכת לקבוע את זמני השהות בחגים על בסיס חלוקה שוויונית. תוקף ההסמכה למשך שנה.

21. לעניין התיאום ההורי - כפי שפורט לעיל, התרשמות בית המשפט היא שהצדדים מתקשים לפעול בשיתוף פעולה ולקיים שיח מכבד ותקין על רקע הדאגה המשותפת לקטינים. מעת שהצלחת התיאום ההורי תלויה ברצונם האמיתי של הצדדים, אין מקום לכפות עליהם הליך זה, אך ראוי שלטובת הקטינים הצדדים יפנו יחדיו לתיאום הורי, ויישאו בעלות בחלקים שווים.

לסיכום: לצערם של ההורים הם היו צריכים לעבור את כל המסע בתחרות על ההגדרות, לפחות התוצאה יפה היא. אם התיק היה נפתח היום, כולי תקווה שלא היו דנים מההתחלה על נושא המשמורת, לא היו מבקשים תסקיר בנושא, ומראש היתה נקבעת אחריות הורית משותפת, ללא קשר לחלוקת זמני השהות לגביה בהחלט ראוי וחשוב לבקש תסקיר.

ב.2 תביעות המזונות (תלה"מ 14338-06-19 ותלה"מ 18112-05-20)

22. לצדדים דין אישי. ביום 28.6.2020, בעת שלקטין XX טרם מלאו שש שנים, נפסקו מזונות זמניים לקטינים בסך כולל של 2,300 ש"ח **העוול הנורא! והעולם שותק. מזונות ילד בן 5.5 שונים באופן כו מהותי ממזונות ילד בן 6.5. מטורף!! 1,300 לעומת 500. תחשבו לבד את האחוזים. קדימה, תפנו כבר לעליון!!** (1,300 ש"ח למזונות הקטין XX, 500 ש"ח למזונות הקטין XX ו-500

ש"ח למזונות הקטין XX), ובנוסף, 30% מדמי השכירות שהאם תשלם בפועל, בקיזוז כל הטבה, עבור מדורו של הקטין XX, ובנוסף מחצית הוצאות חינוך ורפואה כמקובל.

23. בהתאם לדין האישי ולאור גיל הקטינים, מעת שמלאו לקטין XX שש שנים, על הצדדים לשאת במזונות שלושת הקטינים באופן יחסי להכנסותיהם הפנויות, *"תוך שהחלוקה ביניהם תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, ובשים לב למכלול נסיבות במקרה"* (בע"מ 919/15 **פלוני נ' פלונית** (19.7.2017)). יש לבחון מהו שיעור הכנסותיהם הפנויות של הצדדים, מהי חלוקת זמני השהות, מהם צרכי הקטינים, והתאמה מהו שיעור נשיאת הצדדים בהם.

<u>ב.2(1) הכנסותיהם הפנויות של הצדדים</u>

24. האם עובדת כXX ולטענתה משתכרת סך חודשי ממוצע של 12,700 ש"ח. לטענת האם אין להתחשב בשכרה לחודש מרץ 2020 ובמקום יש להתחשב בשכר בחודש מרץ 2019.

24.1 עמדת האם לעניין נטרול חודש מרץ 2020 מהחישוב מתקבלת משום שהשכר בחודש זה כולל הפרשי שכר לשנים 2019-2018, ועל כן אינו מייצג. עמדתה בעניין חישוב שכר עבור מרץ 2019 נדחית משום שבחודש זה שכרה היה נמוך משמעותית משכרה הממוצע בשנת 2020. לעניין 'מענק דירוג סלקטיבי' שהאם קיבלה בחודש דצמבר 2020, האם לא ידעה להבהיר את טיבו ולא הוכיחה שמדובר בתשלום חד פעמי, ועל כן אין מקום לגרוע סכום זה מחישוב הממוצע.

24.2 ממוצע השתכרותה של האם מפברואר 2020 ועד פברואר 2021 הוא 13,054 ש"ח נטו, בנטרול חודש מרץ 2020, הוא 13,050 ש"ח. האב לא טען דבר בסיכומיו לגבי היקף השתכרותה של האם ולמעשה זנח את טענתו שמשכורתה בפועל גבוהה יותר לאחר שניסיונותיו להוכיח טענה זו בחקירתה לא צלחו.

24.3 לאור האמור ומשעה שלאם אין מקורות הכנסה נוספים מלבד משכורתה החודשית - יועמד פוטנציאל השתכרותה על הסך של 13,050 ש"ח נטו. בנוסף משולמת לאם קצבת ילדים בסך 383 ש"ח. **יפה!! כבוד השופטת גיל זוכרת. הרבה שופטים מתעלמים. יש גם את נקודות הזיכוי, אך אי אפשר הכל בחיים.** האם מתגוררת בדירה שכורה ונכון להיום משלמת דמי שכירות בסך 5,000 ש"ח. בנוסף, האם נושאת בהחזר חודשי בסך 1,000 ש"ח עבור הלוואות, וטענתה שאלה ניטלו לאחר פרוץ המשבר על מנת לסייע לה לקיים את עצמה ואת הקטינים לא נסתרה, ואין מחלוקת שמאז פרידת

הצדדים בפברואר 2019 ועד שנפסקו המזונות הזמניים ביוני 2020 האב לא העביר לידי האם כל תשלום שהוא עבור הקטינים. על כן יש להפחית סכום זה מהכנסתה.

24.4 מהכנסת האם בסך 13,433 ש"ח (משכורת בצירוף קצבת המל"ל **יפה!**) יופחתו 6,000 ש"ח (דמי שכירות והחזר הלוואה), ומכאן שהכנסתה הפנויה היא 7,433 ש"ח. **מבין את נושא ההלואה, אך מניח שהיא לזמן מסויים. מספר שנים לא גדול והרי זה לא משכנתא. מניח. ואילו חישוב המזונות הוא עד שהילד הקטן יהיה בן 21. נראה שיש כאן בעיה.**

25. האב עובד בXX. ממוצע הכנסתו בשנים עשר החודשים שקדמו להגשת התצהיר הוא אכן, כפי טענתו 16,000 ש"ח נטו.

25.1 האב מתגורר בדירה שכורה ונכון להיום משלם דמי שכירות בסך 5,500 ש"ח. האב צירף לתצהירו מסמכים המעידים על כך שהוא נושא בהחזר חודשי בסך 1,860 ש"ח בגין שלוש הלוואות שונות שנטל (ת/1 ו-ת/3 לתצהירו). טענת האב שנטל את ההלוואות לצרכים שונים וביניהם פירעון הלוואה שניטלה מהחשבון המשותף (לטענתו על ידי האם) ופריסתה מחדש, רכישת רכב ותכנון עתידי של תשלום המזונות והוצאות קטינים לא נסתרה (עמ' 45-46 לפרוטוקול). טענת האם ש'לא היו דברים מעולם' ושההלוואות ניטלו ללא צורך ממשי אינה מתקבלת, משנטענה על דרך הסתם והוכח שאין לאב מקורות כלכליים נוספים מלבד משכורתו החודשית וכן שיתרות הזכות בחשבונו אינן גבוהות. מנגד, הצדק עם האם שאין מקום להתחשב בהפחתת סך 425 ש"ח משכרו של האב, באופן זמני, בגין הלוואה שנטל לרכישת רכב, משאין מדובר בהלוואה לצרכי קיום. כמו כן אין מקום להתחשב בהלוואה בסך 22,000 ש"ח שהאב נטל מקרן ההשתלמות שלו בחודש אוקטובר 2020, משלא פירט את תנאי ההלוואה ולא הוכיח שנכון לעת הזו הוא נושא בהחזר חודשי קבוע. **כבוד לשופטת על הבדיקה המעמיקה. לא בטוח שהתחברתי לנושא ההלואות. בטח לא לנושא מועד סיומן ומועד סיום תשלום המזונות.**

25.2 לאור המפורט לעיל, פוטנציאל השתכרותו של האב הוא בסך 16,400 ש"ח, ומסכום זה יופחת 7,360 ש"ח (דמי שכירות והחזר הלוואה), ומכאן שהכנסתו הפנויה היא 9,040 ש"ח.

26. בהתאם לשיעור ההכנסות הפנויות של כל אחד מהצדדים, יחס ההכנסות הפנויות הוא 55% האב, ו- 45% האם.

ב.2(2) חלוקת זמני השהות

27. כפי שנפסק בפרק ב.1 לעיל, זמני השהות של הקטינים עם הצדדים הם שוויוניים, היינו ביחס של 50% אצל האם ו – 50% אצל האב.

ב.2(3) צרכי הקטינים

28. האם עתרה לחיוב האב בתשלום מזונות ומדור הקטינים אותם העריכה בסכום מצטבר של כ- 11,382 ש"ח **די כבר להגזים!! מדוע השופטים לא מטילים הוצאות על עורכי דין שמנפחים את צרכי הילדים ביודעם שיש פחות או יותר סכומים "מקובלים".** כמפורט להלן, ובנוסף במחצית הוצאות החינוך והרפואה של הקטינים:

27.1 סך 2,762 ש"ח עבור מזונות הקטין XX: 1,000 ש"ח כלכלה וטואלטיקה; 500 ש"ח ביגוד והנעלה; 80 ש"ח אסתטיקה וטיפוח; 50 ש"ח קופת חולים; 132 ש"ח ריטלין; 400 ש"ח סרטים, בילויים, מסעדות, צעצועים; 200 ש"ח מתנות ימי הולדת; 100 ש"ח רב קו; 300 ש"ח חופשות;

27.2 סך 2,630 ש"ח עבור מזונות הקטין XX: 1,000 ש"ח כלכלה וטואלטיקה; 500 ש"ח ביגוד והנעלה; 80 ש"ח אסתטיקה וטיפוח; 50 ש"ח קופת חולים; 400 ש"ח סרטים, בילויים, מסעדות, צעצועים; 200 ש"ח מתנות ימי הולדת; 100 ש"ח רב קו; 300 ש"ח חופשות;

27.3 סך 2,530 ש"ח עבור מזונות הקטין XX: 1,000 ש"ח כלכלה וטואלטיקה; 500 ש"ח ביגוד והנעלה; 80 ש"ח אסתטיקה וטיפוח; 50 ש"ח קופת חולים; 400 ש"ח סרטים, בילויים, מסעדות, צעצועים; 200 ש"ח מתנות ימי הולדת; 300 ש"ח חופשות;

27.4 מחצית שכר הדירה והוצאות אחזקת המדור בסך כולל של 3,460 ש"ח.

28. בסיכומיה האם טענה שהיא מספקת לבדה את כל צרכי הקטינים לרבות ביגוד, הנעלה, מוצרי היגיינה אישיים, דמי כיס, בילויים, מתנות לאירועים, ציוד לחוגים ולבית הספר, קופת חולים ועוד, ועל כן יש למנות אותה כ"הורה מרכז" שמנהל את חשבון ההוצאות שאינן תלויות שהות. מנגד טען האב שהפסיק להשתתף ברכישת בגדים לקטינים רק לאחר פסיקת המזונות הזמניים (שאז נקבעה האם כהורה מרכז) **צודק**. עוד טען שיש לבטל מנגנון זה ולקבוע שכל הורה ידאג לכלל צרכי הקטינים בעת שהותם עמו, משום שיחס האם לקניית בגדים הוא 'מופרז' והיא פועלת בחוסר תום לב עת היא צוברת חיובים במשך מספר חודשים על מנת להקשות עליו מבחינה פיננסית. **הנימוק היותר חשוב הוא הקשר של האב עם הילדים. ללכת איתם לקניות. במקרה זה האב עשה זאת בעבר, "מסוגל ויכול" אז כך ראוי שיהיה!! החלטה שגויה!!**

29. צרכי הקטינים שורטטו בהפרזה רבה **המשפט הקבוע בכל פסק דין** ☺ ולא הוכח שהם משקפים את רמת החיים של התא המשפחתי טרם הפירוד. לא נערכה הבחנה בין צרכיהם תלויי השהות של הקטינים ובין שאינם **יפה!! עלתה על הניפוח**. ואף האסמכתאות שצורפו, לרבות תדפיסי תנועות האשראי, אינן מעידות על הוצאות גבוהות כפי הנטען. בנוסף, הצרכים לא הוכחו כדבעי והתובעת פטרה עצמה בצירוף קבלות 'מדגמיות' עבור רכישת מזון, ביגוד, מוצרי פארם וצעצועים בסכומים שאינם מתקרבים לסכומים שנתבעו. האם טענה שההוצאות בשנה החולפת, שהייתה 'שנת קורונה' אינן מייצגות אך גם לכתב התביעה שהוגש ממש בראשית הקורונה, לא צורפו אסמכתאות שמוכיחות את הסכומים שנתבעו. מנגד, האב נמנע מלחקור את האם על צרכי הקטינים וכל שראה לטעון בסיכומיו הוא ש'במקרה הנדון ניתן להורות על ביטול החיוב בדמי המזונות', מבלי לנמק קביעה זו שאינה עולה בקנה אחד עם העובדה שהכנסתו גבוהה יותר, או שלקטינים יש הוצאות שאינן תלויות שהות.

30. משצרכי הקטינים לא הוכחו כדבעי, הם ייפסקו על דרך האומדנה ועל בסיס הסכומים שנקבעו בפסיקה ככאלה שאינם נדרשים הוכחה. בפסיקת בתי המשפט המחוזיים הוערכו צרכיו של קטין שמחלק את זמנו בין בתי שני הוריו שחבים במזונותיו, וצרכיו נאמדים ללא הבחנה בין צרכים הכרחיים לבין צרכים מדין צדקה, בסך 2,500-2,250 ש"ח לחודש **עכשיו קופצים ל 2,500. את עמדתנו על סכומים אלו כתבנו כבר מספר פעמים: בפסק דין מנחה זה אין כל התחשבות באזור המגורים של ההורים או שכרם של ההורים. מצב זה אינו ראוי ואינו מקצועי! לשכר ההורים ואזור המגורים שלהם חייבת להיות השפעה על עלות צרכי הילדים, האפשרויות של ההורים לשלם על נושאים מעבר לצרכים הכרחיים, ולא ייתכן שכאשר שכר ההורים הוא כשכר הממוצע במשק, ודאי וודאי כאשר שכרם הוא השכר החציוני במשק, צרכי הילדים יקבעו בסכומים כה גבוהים!**, בין היתר לאור הכפילויות הנדרשות מהמגורים בשני בתים. נפסק שבעת בחינת צרכיו של קטין ששני הוריו חבים במזונותיו, *"אין עוד מקום לצמצם צרכי קטינים לצרכים הכרחיים בלבד אלא שיש לספק את מלוא צרכיהם ואלו הוערכו בסכומים הנעים בין 1900 – 1600 ש"ח כסך מינימלי חודשי שאינו נדרש לראיה"* (עמ"ש (מרכז) 65692-11-19 **ס. נ' ס.** (22.9.2020)).

31. הקטינים מתגוררים בבתי שני הצדדים, וממועד פסק הדין ואילך זמני השהות שלהם יהיו שוויוניים. בהינתן שעסקינן בתא משפחתי שערב הפירוד חי ברמת חיים ממוצעת, בדירה שכורה בת ארבעה חדרים בXX, ולא היה בבעלותם נכס מקרקעין; בהינתן שהכנסת התא המשפחתי היתה כ-28,000 ש"ח לחודש; בהתחשב בטענת האם שמרבית הכספים הושקעו בקטינים שלא נחסכו מהם חוגים, חופשות, בילויים, מגמת מוזיקה יקרה לקטין XX – מוערכים כלל הוצאותיהם של כל אחד מהקטינים בשני הבתים בסך 2,250 ש"ח. **ואיפה הלכת ורד נעלמה לה?** מתוך סכום זה 1,250 ש"ח

עבור צרכים תלויי שהות (לרבות מזון, מוצרי פארם והוצאות אחזקת המדור), ו- 1000 ש"ח עבור צרכים שאינם תלויי שהות (לרבות ביגוד והנעלה, תספורת, בילויים, הוצאות סלולארי, תשלום חודשי לקופת חולים, מתנות לאירועים וכו' **בחיים, בכל חישוב, לא מגיעים ל 1,000 ₪ לחודש!! שגוי מאוד!!**). משהקטינים לנים בבית שני הצדדים יועמדו הוצאות המדור שלהם בשיעור של 50% מדמי השכירות בכל בית, דהיינו 833 ש"ח אצל האם ו-917 ש"ח אצל האב. יפה.

ב.2(4) חישוב הנשיאה בצרכי הקטינים

32. כפי שפורט לעיל - יחס הכנסותיהם הפנויות של הצדדים הוא 45% האם ו- 55% האב; יחס זמני השהות הוא שוויוני; שיעור כלל צרכיו של כל קטין בשני הבתים הוא 2,250 ש"ח, מתוכו 1,250 ש"ח צרכים תלויי שהות, ו- 1000 ש"ח צרכים שאינם תלויי שהות; חלקו של כל קטין בהוצאות המדור הוא 1,750 ש"ח (833 ש"ח אצל האם ו-917 ש"ח אצל האב);

32.1 לעניין צרכים תלויי שהות ושאינם תלויי שהות – על האב לשלם לידי האם את הסכומים הבאים עבור כל אחד מהקטינים: 550 ש"ח עבור צרכים שאינם תלויי שהות (55% מ-1,000 ש"ח) **מדוע לקבוע הורה אחד להוצאות אלו? מדוע שלא יהיו תחת המחציות!** 65 ש"ח עבור צרכים תלויי שהות (55% מ- 1,250 ש"ח, בהפחתת השיעור בו הוא נושא ישירות כשהקטינים שוהים עמו); 45 ש"ח עבור מדור (55% מ- 1,750 ש"ח, בהפחתת 917 ש"ח בו הוא נושא ישירות עבור הוצאות המדור בביתו); סך הכל 660 ש"ח עבור כל אחד מהקטינים. זאת עד הגיע כל אחד מהקטינים לגיל שמונה עשרה או סיום לימודיו התיכוניים, על פי המאוחר, וממועד זה ועד סיום שירות סדיר, או גיל 21, לפי המאוחר – שליש השיעור. הלכת ורד נעלמה לה.

32.2 לעניין הוצאות החינוך והרפואה של הקטינים – לאור שיעור השתכרות הצדדים, ובהתחשב בשיעור החיוב במזונות, הצדדים יישאו בהן בחלקים שווים, כמפורט להלן.

33. לעניין קביעת האם כ"הורה המרכז"- כב' השופטת דפנה ברק ארז בבע"מ 919/15 פסקה שיש ליצור מנגנון קל ופשוט ליישום לתשלום המזונות שלא ירבה מחלוקות ושיאפשר סיפוק צרכי הקטינים ללא התדיינות ועיכובים מבלי לחייב מידה רבה של שיתוף פעולה יומיומי בין ההורים (ראו גם עמ"ש (ת"א) 55289-06-20 **פלונית נ' פלוני**, 20.10.2021). האם ביקשה לשמש כהורה מרכז והאב לא הביע התנגדות עניינית ולא ניתן לקבל את הטענה שכל אחד מהצדדים יישא בהוצאות הקטינים כשהם שוהים עמו. הוכח שלאורך החיים המשותפים האם הייתה זו שריכזה את מרבית הטיפול בקטינים מבחינת קשר עם המסגרות, רכישת ציוד וביגוד ואף האב הודה שנכון להיום היא זו שלוקחת את הקטינים לחוגים, לטיפול פסיכולוגי, לרופאים ועוד. אין ממש בטענת האב שהאם

'צוברת' חיובים, משום שאין מדובר בתשלום מחציות אלא בסכום קבוע אותו עליו להעביר לאם בכל חודש ללא תלות בהמצאת אסמכתאות.

34. לעניין תקופת החיוב – בהינתן שזמני השהות השוויוניים יחלו רק ממועד פסק הדין ואילך, בהינתן שלקטין XX מלאו שש שנים אך לפני כחודשיים, ובהתחשב בהלכה בעניין מזונות שנאכלו, תוקף החיוב על פי פסק דין זה יהא החל מיום 1.12.2021 ואילך, ועד 30.11.2021 תחול ההחלטה למזונות זמניים מיום 28.6.2020;

ב.2(5) סיכום

35. בהתאם למפורט לעיל ניתנות בזאת ההוראות הבאות לעניין מזונות הקטינים:

35.1 האב ישלם לידי האם 660 ש"ח עבור מזונות ומדור כל אחד מהקטינים, וסה"כ 1,980 ש"ח עבור שלושת הקטינים. זאת החל מיום 1.12.2021, ועד שימלאו לכל אחת מהקטינים שמונה עשרה שנים או סיום לימודיהם התיכוניים, לפי המאוחר, וממועד זה ועד סיום שירות צבאי חובה / לאומי או הגיעם לגיל 21, לפי המאוחר – שליש השיעור. עד 30.11.2021 תחול ההחלטה למזונות זמניים.

35.2 בנוסף, הצדדים יישאו בחלקים שווים בהוצאות החינוך והרפואה של הקטינים כלדהלן:

35.2.1 הוצאות חינוך על פי דרישת המוסד החינוכי בכתב, שיעורי עזר ואבחונים, בכפוף להמצאת קבלות (לעניין שיעורי עזר די באישור בכתב מאת המורה), בקיזוז מענק חינוך, ככל שישולם כזה יופי! **חשוב לרשום בכל פסק דין. מונע מריבות מיותרות.** ולאחר מיצוי כל הנחה.

35.2.2 עד שני חוגים לכל קטין, תשלום למגמת המוזיקה של הקטין XX, הכל בכפוף להמצאת קבלות, ולאחר ניכוי כל הטבה ומיצוי כל הנחה.

35.2.3 הוצאות רפואיות שאינן ממומנות באמצעות הביטוח הרפואי או הביטוח הרפואי המשלים, לרבות טיפול רגשי, בכפוף להצגת קבלות, ולאחר ניכוי כל הטבה ומיצוי כל הנחה. במקרה של מחלוקת בין הצדדים בדבר נחיצות ההוצאה, עלותה או ביצועה שלא באמצעות הביטוח הרפואי, תכריע עמדת הרופא המטפל בקטין דרך קבע.

35.3 חיובים על פי פסקה 35.1 ישולמו לידי האם עד ה- 5 לכל חודש עבור אותו החודש מראש, כשהם צמודים למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15.11.2021, עדכון אחת לשלושה חודשים, ללא הפרשים למפרע. חיובים על פי פסקה 35.2 ישולמו לידי האם בתוך 14 ימים מהמצאת קבלות או

אסמכתאות לאב, לפי העניין. מובהר שהאם אינה רשאית לצבור חיובים מסוג זה, ועליה להמציא לאב דרישת תשלום בצירוף אסמכתאות בסמוך ככל הניתן למועד ההוצאה, ולכל המאוחר בתוך שלושה חודשים.

35.4 קצבת הילדים מהמל"ל עבור הקטינים תשולם לאם ותתווסף לסכומים שנפסקו. הסכום הוסף להכנסת האם.

ג. התוצאה

36. התביעות בעניין משמורת הקטינים וזמני השהות עמם מתקבלות באופן חלקי כמפורט בפרק ב.1 לעיל; התביעות לפסיקת מזונות הקטינים מתקבלת אף הן באופן חלקי כמפורט בפרק ב.2 לעיל.

37. לעניין הוצאות ההליך - *"כעניין שבעקרון, וכנקודת מוצא, יש לפסוק לבעל הדין שזכה בדינו הוצאות ריאליות, כלומר ההוצאות שהוציא בפועל או שהתחייב להוציא. עם זאת, על השופט להפעיל שיקול דעת אובייקטיבי, ולבחון את שיעור ההוצאות הנטען ולבדוק אם המדובר בהוצאות סבירות, מידתיות והכרחיות לניהול ההליך בהתחשב בכלל נסיבות העניין"* (ע"א 2617/00 **מחצבות כנרת נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה** (30.6.2005)). בהתחשב במהות ההליך ובתוצאתו, בעובדה שטענות שני הצדדים התקבלו באופן חלקי בלבד, לאור הסכומים שנפסקו אל מול הסכומים שנתבעו בפועל, ובעובדה שההתנהלות הדיונית של האב לא הייתה משביעת רצון והובילה לסרבול ההליך אך מנגד שהחיוב על פי פסק דין זה יחל מחודש זה ולא קודם לכן - אין הצדקה לפסוק הוצאות לזכות מי מהצדדים, וכל אחד מהם יישא בהוצאותיו.

ניתן היום, כ' כסלו תשפ"ב, 24 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

קרן גיל, שופטת

ביום 12.12.2021 פסק הדין הותר לפרסום בהשמטת שמות ופרטים מזהים.